

JÓ KORMÁNYZÁS ÉS BÜNTETŐJOG

*Ünnepi tanulmányok Kis Norbert
egyetemi tanár 50. születésnapjára*

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Jó kormányzás és büntetőjog

Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár 50. születésnapjára

Jó kormányzás és büntetőjog

Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár
50. születésnapjára

Szerkesztette
Koltay András és Gellér Balázs

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Budapest, 2022

A kötet szerzői

Ambrus István
Bárányos Bernadett
Budai Balázs Benjámin
Christián László
Cs. Kiss Lajos
Csikány Tamás
Dávid Lilla
Deli Gergely
Elek Balázs
Fejes Zsuzsanna
Filó Mihály
Gellér Balázs
Gellérné Lukács Éva
Gombos Katalin
Hazafi Zoltán
Herke Csongor
Horváth Attila
Hutkai Zsuzsanna
Imre Miklós
Jacsó Judit
Kaiser Tamás
Kiss György Árpád
Klotz Balázs

Klotz Péter
Koller Boglárka
Koltay András
Korpics Márta
Kovács Éva Margit
Kovács Gábor
Krasznay Csaba
Kristó Katalin
Madai Sándor
Máthé Gábor
Méhes Tamás
Németh Imre
Patyi András
Pongrácz Alex
Sántha Ferenc
Sasvári Péter
Szabó Ádám
Tamás András
Téglási András
Varga Zs. András
Vastag Gyula

A borító Veronese (1528–1588) *Jó kormányzás (Il buon governo)* című festményének (1551–1552 között) felhasználásával készült. A kép Rómában, a capitoliumi múzeumokban található.

Forrás: Wikimedia Commons.

© A szerzők, 2022
Szerkesztés © Koltay András, Gellér Balázs, 2022
© A kiadó, 2022
Minden jog védve.

Tartalom

Gellér Balázs
Laudatio | 9

Koltay András
Köszöntés Kis Norbert jubileumára | 15

Ambrus István
A szabálysértési jog tudománya és néhány elvi kérdése | 19

Bárányos Bernadett
Az ügyvédek véleménynyilvánítási joga | 37

Budai Balázs Benjámín
Norbi *et Orbi* | 53

Christián László
A közigazgatási büntetőhatalom, a rendészet és a Nemzeti Köszolgálati Egyetem
a járványkezelés szolgálatában | 55

Cs. Kiss Lajos
Az államtudomány komplexitása és reflexivitása | 67

Csikány Tamás
A ludovikások zalacsányi szép napjai | 85

Dávid Lilla
Gondolatok a kényszermunka szabályozásáról egy tíz évig tartó kizsákmányoló kötelék
kapcsán | 97

Deli Gergely
A kocsma, a birkózók és az állami beavatkozás | 115

Elek Balázs
A kábítószerrel visszaélés törvényi szabályai a nemzetközi és európai egyezmények,
a normavilágosság és a társadalomra veszélyesség tükrében | 129

Fejes Zsuzsanna
A határon átnyúló kormányzás közjogi kihívásai a 21. században | 145

Filó Mihály

A megbízhatósági vizsgálat és az akaratszabadság –
Gondolatok a büntetőjog emberképéről | 159

Gellér Balázs

A hálapénz megítélése az egészségügyben az új szabályozás fényében | 169

Gellérné Lukács Éva

Az Ukrajnából menekülők egészségügyi ellátása Magyarországon –
Pillanatkép 2022 márciusában | 183

Gombos Katalin

Az Európai Unió jogforrásainak kategóriatani problémái | 201

Zoltán Hazafi

Sur la route de la mise en place de la gestion prévisionnelle des ressources humaines:
L'informatisation de la gestion des emplois dans la fonction publique hongroise | 215

Herke Csongor

A letartóztatás gyakorlati kérdései az új büntetőeljárási törvény tükrében | 237

Horváth Attila

A rockzene cenzúrázása Magyarországon a Kádár-rendszer időszakában | 249

Hutkai Zsuzsanna

Uniós támogatások Magyarországon harminc év távlatából | 261

Imre Miklós

Az I. világháború hadigazdálkodásának közjogi alapjai –
Továbbá a háborús gazdaságirányítás néhány jellemzője Magyarországon | 279

Jacsó Judit

A pénzmosás elleni küzdelemről szóló új uniós jogalkotási javaslatcsomag –
Különös tekintettel a Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Küzdelem
Hatóságára | 307

Kaiser Tamás

Komplex problémák és narratívák –
A területi egyenlőtlenség értelmezési keretei az Egyesült Királyságban | 321

Kiss György Árpád

Kapcsolatok egy virtuális világban – Vázlat a munka során átalakuló kapcsolatokról | 337

Klotz Péter

Hatásos, arányos és visszatartó? – Avagy a jogi személlyel szemben alkalmazott büntetőjogi
intézkedések Magyarországon | 349

Koller Boglárka

„Vágyódás az elismerésre” –
Az identitás mint a 21. század társadalomtudományi elemzéseinek kulcsfogalma | 365

Kovács Éva Margit

A közigazgatási oktatási programok munkaerőpiaci relevanciájának vizsgálata –
A hazai felsőoktatási programok áttekintése | 377

Kovács Gábor

Kockázatok és mellékhatások | 397

Krasznay Csaba

Kiberbiztonsági képzések a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen | 407

Kristó Katalin– Klotz Balázs

A nagy tölgyfa asztal új hajtásokat hozott, avagy a közszolgálati továbbképzés elmúlt
tíz évének tíz fontos eredménye | 425

Madai Sándor

A büntetőhatalom jogági hatáiról és azok átlépéséről | 441

Máthé Gábor

A megoldhatatlan felelősségi problematika meghaladása | 453

Méhes Tamás – Korpics Márta

Kihívások és válaszok a felsőoktatásban | 469

Németh Imre

A bűnösségi elv megdöntése | 495

Patyi András

A jogegységipanasz-eljárások gyakorlatának néhány alapkérdése | 511

Pongrácz Alex

„Mert szeretjük a Földünket” – A természettel kapcsolatos felfogás konzervatív olvasata(i) | 527

Sántha Ferenc

Szervezeti felelősség a nemzetközi büntetőjogban? | 537

Sasvári Péter

A 2021-ben nyertes Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesültek empirikus vizsgálata | 551

Szabó Ádám

Római kori vámhivatal Pécsen | 569

Tamás András

A büntetőjog vége(?) | 577

Téglási András

Köszöntő Kis Norbertnek | 585

Varga Zs. András

A közigazgatási jogi norma és a közigazgatási jogi szankció | 587

Vastag Gyula

Érdek és történelem – BME és Corvinus újra együtt? | 601

Gellér Balázs*

Laudatio

„Micsoda útjaim voltak nekem – szolt Désiré –, most, hogy emlékezem, micsoda egy zűrzavar
s hány tévedés! Tán hazudtam is, és volt egy kevés... és volt egy kevés nem is tudom, hogy
hívjam ezt? Talán volt egy-két este, ami nincs megnevezve, és valószínű, hogy már így is
maradnak, nevezetlenül.”

(Cseh Tamás – Bereményi Géza: Désiré megnémul)¹

Kis Norbert Professor Úr, Rektorhelyettes Úr, esküvői tanúm, barátom ötvenéves lett. Jobb is történhetett volna Vele. Talán csekély vigasz, hogy ahhoz, hogy az embernek szép hosszú élete legyen, meg kell először öregedni, meg hát sokan jártak már így. De talán ott még nem tartunk, bár, ha van fiatal felnőtt, akkor lehet fiatal idős is. Akárhogy, Wiener A. Imre professzor úr jóvótából találkoztunk először 1997-ben, Győrben, ahol a győri jogi kar születésénél bábáskodtunk, miközben Norbi Franciaországból tért meg, ahol megtért, és ahol *A bűnösségi elv hanyatlása a büntetőjogban* monográfiájához gyűjtött anyagot,² amelyről később kiderült, annyira jó lett, hogy azóta is irigykedem, amiért nem én írtam meg, de vigasztal, hogy más sem tudott ilyet, pedig hasonlóan hosszú mondatok vannak benne, csak jobbak.

Mély barátság szövődött közöttünk, először csak a magyar büntetőjog Petőfije és Aranya akartunk lenni, aztán már a nemzetközi büntetőjog Bassiounija és Casseséje,³ Wiener, Békés, Máthé professzor urak, Györgyi Kálmán

* Egyetemi tanár (Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar), barát (Kis és Gellér barátság).

¹ Javasolt Törőcsik Mari előadásában is meghallgatni, például: www.youtube.com/watch?v=UaePPIo7v0A

² Kis Norbert: *A bűnösségi elv hanyatlása a büntetőjogban*. Budapest, Unió, 2005.

³ Mahmoud Cherif Bassiouni (1937. december 9. – 2017. szeptember 25.) a DePaul Egyetem emeritus professzora volt, ahol 1964-től 2012-ig tanított. Számos ENSZ-pozíciót töltött be, tanácsadója volt az Egyesült Államok külügyminisztériumának és igazságügyi minisztériumának. Bassiounit gyakran „a nemzetközi büntetőjog keresztapjaként”, doyenjeként emlegették. Antonio Cassese (1937. január 1. – 2011. október 21.) olasz jogász volt, az International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (IYTC) első elnöke, valamint a Libanoni Különleges Törvényszék első elnöke. Cassese 1972 és 1974 között a pisai egyetem nemzetközi jog professzora volt, majd 1975-ben csatlakozott a firenzei egyetemhez, ahol 2008-ig professzorként dolgozott.

és Papp Laci támogatott bennünket. A XIV. AIDP-világkongresszus beszámolóit az *International Review of Penal Law*-ban a 812.-től a 844. oldalig Norbi, a 845.-től a 860. oldalig én jegyzem – közös munka volt.⁴ A *Csemegi Károly-emlékkönyvben*⁵ és a *Békés Imre ünnepi kötetben* is folytatódott a kooperáció.⁶ A következő AIDP-világkongresszus előkészítő kongresszusán már együtt voltunk rapportőrök,⁷ míg aztán egy hágai nemzetközi konferencia estéjén elkezdtük megírni, Györgyi Kálmán felkérésére, a nemzetközi büntetőjogi fő művünket, a nemzetközi büntető törvénykönyvről szóló törvényjavaslatunkat, amely az akkor már megszületett Nemzetközi Büntetőbíróság statútumának figyelembevételével kodifikálta volna újra e területet.⁸ Közben a feladat nagyságához mért mennyiségű alkohol fogyott.

Terveink szerint egy különálló törvény tartalmazta volna e nemzetközi bűncselekményeket. Dolgozatunkat a Bárándy Péter vezette Igazságügyi Minisztérium miniszteri értekezlete is tárgyalta, sőt szakmai köröztetésen is volt. Wiener képviselte azt az elvet, hogy felesleges a kodifikáció, hiszen *ius cogens* lévén e bűncselekmények ipso iure részei a magyar jognak, különös tekintettel az 53/1993. (X. 13.) AB határozatra. Mi ezzel ellentétes álláspontot foglaltunk el,⁹ nemcsak azért, mert ekkortájt született meg Németország hasonló törvénye,¹⁰ hanem mert úgy gondoltuk, hogy világszinten is újat, egyedít alkottunk. Tervezetünk és annak angol fordítása *Nemzetközi büntetőjog Magyarországon, adalékok egy*

1979 és 1980 között vendégprofesszor volt Oxfordban, 1987 és 1993 között a firenzei European University Institute professzora volt. Az Oxford University Press által kiadott *International Law and International Criminal Law* szerzője, a *European Journal of International Law* társalapítója és társszerkesztője, valamint a *Journal of International Criminal Justice* alapítója és főszerkesztője.

⁴ Kis Norbert: Report on the XVI. International Congress of AIDP, Minutes of the Congress Section I and Section II. *International Review of Penal Law*, 70. (1999), 3–4. 812–844.; Gellér Balázs: Minutes of the Congress Section III and Section IV. *International Review of Penal Law*, 70. (1999), 3–4. 845–860.

⁵ Kis Norbert: Des séances de la Section I. et II. du XVI. Congrès International de l' AIDP. In Wiener A. Imre (szerk.): *Csemegi Károly emlékkönyv*. Budapest, MTA Jogtudományi Intézet, 2000. 158–210.; Gellér Balázs: Report on the Sections III and IV of the XVIth International Congress of Penal Law. In *uo.*, 210–241.

⁶ Kis Norbert: A la recherche des droits fondamentaux de la défense. In Gellér Balázs (szerk.): *Békés Imre ünnepi kötet*. Budapest, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, 2000. 254–280.

⁷ Gellér Balázs – Polt Péter – Kis Norbert: National Report on the Principle of *ne bis in idem*. *International Review of Penal Law*, 73. (2002), 3–4. 989–1008.

⁸ Gellér Balázs – Kis Norbert: *Törvényjavaslat a nemzetközi büntető törvénykönyvről*. Kézirat, tanulmány az IM felkérésére, törvény-előkészítéshez használt anyag, 2003. 96.

⁹ Kis Norbert – Gellér Balázs: A nemzetközi bűncselekmények hazai kodifikációja *de lege ferenda*. In Ligeti Katalin (szerk.): *Wiener ünnepi kötet*. Budapest, KJK–KERSZÖV, 2005. 363–392.

¹⁰ Völkerstrafgesetzbuch 26. Juni 2002. (BGBl. I S. 2254). 2002. június 30-án lépett hatályba.

*vitához (egyres jellemzők leírása és diagnóziskísérlet)*¹¹ című könyvem függelékeként jelent meg. Az ICRC segítségével több fórumon is népszerűsíthetem e közös munkát, így Romániában,¹² Bulgáriában,¹³ Finnországban,¹⁴ ahol a jogalkotás dolgozatunk több elemét is felhasználta.

Az igazi elégtételt azonban az új Btk. jelentette, hiszen a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény XIII. (Az emberiség elleni bűncselekmények) és XIV. (A háborús bűncselekmények) fejezetei nagyban a mi munkánkra épültek.¹⁵ Ám addig még sok közös feladatunk volt, bár életrajzaink nem futottak párhuzamosan, hiszen újra és újra találkoztak – diszkvalifikálva minket egy újkori Plutarkhosz művéből. Az Oktatási Minisztériumban a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló törvény kodifikációjában vettünk részt 2001-ben, pontosabban vont be engem Norbi mint jogi főosztályvezető.¹⁶ Így közvetetten rajta keresztül ismertem meg a későbbi feleségemet (helyesebben: találkoztam vele újra egy 1994-es ELSA-rendezvényt követően), és Ő, azaz az Ünnepelet, felelős *A diplomák és szakképesítések kölcsönös elismerése az Európai Unióban és Magyarországon* című, valóban úttörő, de rég elavult munkáért.¹⁷

Ami azonban, ha nem is örök érvényű, de szakmailag jelentős, az a büntetőjogi kommentárirodalom meghatározó darabja, azaz eddigi kollaborációink csúcsa, a Kis–Hollán–Gellér-féle Btk.-kommentár 2006-ból, *A büntető törvénykönyv magyarázata I–III.* kötetek, amelyeket Kis Professzor Úr szerkesztett és társszerzőként jegyzett, és a Magyar Hivatalos Közlönykiadó kiadott, a szakma pedig, jelentőségéhez képest, agyonhallgatott.¹⁸ Talán túl fiatalok voltunk, és a „Nagy

¹¹ Gellér Balázs: *Nemzetközi büntetőjog Magyarországon, adalékok egy vitához (egyres jellemzők leírása és diagnóziskísérlet)*. Budapest, Tullius, 2009. 233–274.

¹² Command Responsibility under International Law and the Practice of the ICTY and the ICTR and the Law of the ICC (előadó a Coalition for the ICC által szervezett konferencián, Bukarest, 2003. május 9.).

¹³ Problems of Implementing the ICC Statute (az ICRC meghívott előadója a bolgár országgyűlési képviselők számára rendezett konferencián, Szófia, 2003. február 18.).

¹⁴ International Criminal Law in Hungary (előadás a „Seminar on International Criminal Law; the Mosaic” című rendezvényen, Helsinki, 2004. március 3.).

¹⁵ Gellér Balázs: Az emberiség elleni bűncselekmények (XIII. fejezet), Háborús bűncselekmények (XIV. fejezet), Az emberi szabadság elleni bűncselekmények (XVIII. fejezet), Köznyugalom elleni bűncselekmények (XXXII. fejezet), A közigazgatás rendje elleni bűncselekmények (XXXIV. fejezet). In Polt Péter (főszerk.): *Új Btk. kommentár III., V. kötet*. Budapest, Nemzeti Köszolgálati és Tankönyv Kiadó, 2013.

¹⁶ Gellér Balázs: *Mit ér a magyar diploma az EGT tagállamaiban – gyakorlati útmutató*. Tanulmány a foglalkoztatási hivatal részére, belső publikáció. 2003. 45.

¹⁷ Gellér Balázs et alii: *A diplomák és szakképesítések kölcsönös elismerése az Európai Unióban és Magyarországon*. Budapest, Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium – Sík, 2003.

¹⁸ Kis Norbert – Hollán Miklós – Gellér Balázs: *A büntető törvénykönyv magyarázata, I–III*. Budapest, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 2006.

Öregek”, a „Gyakorlat” nem fogadta el az egyébként az Ó munkájukon, döntéseiken nyugvó átfogó művet. Pedig Norbi ekkor már messze nem volt ismeretlennek mondható sem gyakorlati, sem tudományos berkekben, hiszen 2005-ben jelent meg *A bűnösségi elv hanyatlása a büntetőjogban*¹⁹ című monográfiája, egy évvel korábban pedig a Györgyi Kálmán ünnepi kötetben publikálta a Gondolatok a bűnösségi elv hanyatlásáról című meghatározó cikkét.²⁰ Az AIDP budapesti világkongresszusa a szervezett bűnözésre irányította a büntetőjogi szakma figyelmét, ennek eredményeképpen Kis Tanár Úr is hozzájárult a Hollán Miklóssal kialakított tudományos együttműködés keretében szerkesztett és részben írt kötetünkhöz a *Dogmatikai és alkotmányossági kérdések a szervezett bűnözéssel kapcsolatos büntetőjogban* című publikációjával.²¹

Norbi számos tekintetben példaképpé vált, és az kell legyen mindenki számára. Megtörhetetlen, kitartó, egyenes, nagy tudású, és óriási szívű. Mindig és mindenkor lehet Rá számítani. Kis Rektorhelyettes Úr tehát nem hagyta annyiban a 2006-os kommentár lanya fogadtatását, és számos újabb kiadást vállalt, amellyel e mű végre elérte a szakmai köztudatban is megérdemelt, méltó helyét.²² Az igazi csattanós válasz azonban a klasszikus tankönyvirodalom megújítása volt, amely ismét közös munkának bizonyult. A Jubiláns magára vette a különös részi tankönyv elkészítését, míg én az általános részt dolgoztam ki.²³

Amennyire örültem, hogy vágyálmát megvalósíthatta a Nemzeti Közszerkeleti Egyetem létrehozásával, annyira sajnáltam, hogy a szoros szakmai kapcsolatra már nem maradt idő. Kis Professzor Úr a közigazgatás, a kormányzás tudománya felé sodródott, engem meg egyre jobban elnyelt a büntetőjog gyakorlata. Igaz, hogy ügyvédi irodánk is együtt indult Gellér és Kis Ügyvédi Irodaként még 2005-ben, a közös ügyvédkedésünk emlékét mára csak egy asztal őrzi, amelyet Norbi – úgy emlékszem – Patyi Andrásnak ígért, de ő évek óta nem jött el érte.

¹⁹ Kis i. m. (2. lj.)

²⁰ Kis Norbert: Gondolatok a bűnösségi elv hanyatlásáról. In Gellér Balázs (szerk.): *Györgyi Kálmán ünnepi kötet*. Budapest, KJK–KERSZÖV, 2004. 321–347.

²¹ Kis Norbert: Dogmatikai és alkotmányossági kérdések a szervezett bűnözéssel kapcsolatos büntetőjogban. In Hollán Miklós – Gellér Balázs: *A szervezett bűnözés arcai. Fiatal büntetőjogászok tanulmányai a szervezett bűnözésről*. Budapest, Rejtjel, 2004. 47–105.

²² Hollán Miklós – Kis Norbert: *A büntető törvénykönyv kommentárja*. V., javított kiadás. Budapest, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 2009.

²³ Kis Norbert (szerk.): *A magyar büntetőjog tankönyve, II. Különös rész*. Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, 2008. 789.; Gellér Balázs: *A magyar büntetőjog tankönyve. Általános tanok*. Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, 2008.

Voltak érdekes szakmai beszélgetések,²⁴ sőt a feleségemmel közös munka is,²⁵ de az intenzív kooperáció áldozatul esett a közszolgálati képzés reformjának, a közigazgatás és a jó kormányzás elméletének és gyakorlatának, és nem utolsósorban büntetőügyvédi praxisomnak.

A borozásokat felváltották a sajnos ritka, de annál értékesebb görög éttermi ouzózások. Egy ilyen alkalommal lepett meg Barátom azzal, hogy írt egy regényt, a saját *Il Gattopardóját*,²⁶ bár talán mégse, hiszen megjelent, és remélhetőleg nem ez lesz az egyetlen ilyen jellegű írása. Aki nem olvasta, olvassa el! Egyedülálló és kihagyhatatlan filozófiai írás. A 2019-ben kiadott nagy mű, *Az Ember utolsó története*²⁷ borítóján a Teremtés oszlopaiként ismert űrbéli jelenség (*Pillars of Creation*) látható, amelyről képet a Hubble űrteleszkóp készített, és amely a 6500 fényévnnyire lévő Sas-ködben születő csillagok évmilliárdjaiból egy szempillantást ragad ki. Hogyan ragadhatom meg Barátom életének pillanatait néhány papírlapon? Ha az energia nem vész el, eltűnik-e az adat, a gondolat? Hiszen ha a gondolat elektromos impulzus, amely végtelen, és univerzumokat összekötő húrokon világmindenségek dallamait zengi,²⁸ akkor újra dekódolható és folyamatosan feltárul, amit alkottunk, vagy éppen csak szeretünk volna alkotni. Isten éltesen, Barátom!

„Azt mondd meg nekem, hol lesz majd lakóhelyünk. Maradunk itt, vagy egyszer majd továbbmegyünk? Itt van a város, vagyunk lakói. Maradunk itt, neve is van: Budapest”
(Cseh Tamás – Bereményi Géza: *Budapest*)

²⁴ Gellér Balázs et alii: Kerekasztalon az új alaptörvény. *Magyar Közigazgatás*, (2011), 1. 3–15.

²⁵ Kis Norbert – Gellérné Lukács Éva – Illés Sándor: A magyarok munkavállalása Észak-Európában – szintézis. In Gellérné Lukács Éva (szerk.): *Magyarok munkavállalása Skandináviában*. Budapest, Tullius, 2011. 173–204.

²⁶ Giuseppe Tomasi di Lampedusa (Róma, 1896. december 23. – 1957. július 23.) olasz író. Egyetlen, *A párdúc* című regényével vált világhírűvé, amelyet 59 éves korában írt.

²⁷ Kis Norbert: *Az Ember utolsó története*. Budapest, Mondat, 2019.

²⁸ Lásd Stephen Hawking – Leonard Mlodinow: *The Grand Design*. Bantam, Tolworth, 2011. 148–173. A húrelmélet és az M-elmélet két egymásra épülő részecskefizikai modell, amely a részecskéket nem pontszerű, hanem kiterjedt objektumokként kezeli (húrok, membránok). Ezeket az elméleteket azért hozták létre, hogy az általános relativitáselmélet és a kvantummechanika összhangját megteremtsék. Az M-elmélet szerint nemcsak húrok, hanem membránok és magasabb dimenziós objektumok is léteznek. Az 1990-es években meggyőző bizonyítékokat találtak arra, hogy a különböző superhúrelméletek egy M-elméletnek nevezett 11 dimenziós elmélet határesetei. Az M-elméletnek még a fekete lyukak termodinamikájában is sikerült olyan eredményeket elérnie, amelyek a korábbi számításokkal összhangban vannak. Lásd <https://hu.wikipedia.org/wiki/H%C3%BArelm%C3%A9let>

Kiadja a Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Ludovika Egyetemi Kiadó
A kiadásért felel: Deli Gergely rektor
Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

Felelős szerkesztő: Inzsöl Kata
Olvasószerkesztők: Biró Csilla, Bujdosó Hajnalka, György László, Kalcsics Ildikó, Kutas Éva,
Resofszki Ágnes, Szabó Ilse, Tomka Eszter
Tördelőszerkesztő: Fehér Angéla
Korrektorok: Biró Csilla, Bujdosó Hajnalka, György László,
Kalcsics Ildikó, Kutas Éva, Tomka Eszter

Nyomdai kivitelezés: Pátria Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Orgován Katalin vezérigazgató

ISBN 978-963-531-757-8 (nyomtatott)
ISBN 978-963-531-758-5 (ePDF)
ISBN 978-963-531-759-2 (ePub)

9 789635 317578

Kis Norbert jogász, egyetemi tanár oktatóként és vezetőként is szolgálta, szolgálja a felsőoktatást. Az ELTE, a Széchenyi István Egyetem, majd a Corvinus tanára volt, és a kezdetektől részt vett a Nemzeti Közszolgálati Egyetem építésében, dékánként, illetve rektorhelyettesként is. Kormányzati pozíciókat töltött be felsőoktatási területen, és az ügyérvilágban szintén megmérettette magát. Nemzetközi kapcsolatait kutatóként, oktatóként és vezetőként sikerrel fordította intézményei javára.

Egykori és jelenlegi egyetemi kollégái úgy döntöttek, hogy 50. születésnapjára egy ünnepi kötettel kedveskednek neki. A kötet szerzői és szerkesztői azt remélik, hogy az ünnepelt szakmai érdeklődéséhez közel álló tárgyú tanulmányokat egybegyűjtő kötet a közigazgatás, az állambölcsélet, a kormányzástan és a büntetőjog iránt érdeklődőknek is élvezetes olvasmány lesz.

A szakmai eredményein túl Kis Norbert ugyanakkor férj, családapa, futballrajongó, magyar patrióta, az igazságot kereső, sorskérdéseken töprengő és nemzetközi perspektívákban gondolkodó ember. A kötet tanulmányain keresztül kollégái segítségével talán személyiségének egy-egy vonása is kirajzolódhat az olvasó előtt.